

Flora en fauna quickscan Vlasstraat te Ridderkerk

Rapportnr.
Auteur
Opdrachtgever
Contactpersoon
Datum uitgave

2014-N02
Sander D. Elzerman
Gemeente Ridderkerk
Dhr. M. Rienks
15 april 2014

Flora en fauna quickscan Vlasstraat te Ridderkerk

Aanleiding

Voor het opstellen van een postzegelbestemmingsplan in Rijsoord is een flora en fauna quickscan uitgevoerd. De quickscan is een verkennend onderzoek naar de beschermde natuurwaarden in het projectgebied. De resultaten kunnen aanleiding geven tot vervolgonderzoek of de aanvraag van een ontheffing op de Flora- en faunawet.

Het projectgebied bevindt langs de Vlasstraat in Rijsoord (Figuur 1). Het betreft het perceel (C 06720) tussen de adressen Vlasstraat 11 en 12. Op de locatie is de nieuwbouw van een huisartsenpraktijk gepland. De oppervlakte zal circa 230 m² bedragen en de maximale bouwhoogte zal circa 4 m. zijn.

Figuur 1. Het projectgebied langs Vlasstraat in Rijsoord is rood omkaderd.

Methodiek

Voorafgaand aan het veldbezoek zijn openbare gegevensbronnen en verspreidingsatlassen van flora en fauna bekeken. Op de Natuurwaardenkaart van de gemeente Ridderkerk (Elzerman, 2014) is nagekeken of in het recente verleden beschermde soorten binnen het projectgebied aangetroffen zijn. Deze bronnen hebben geen meldingen van beschermde soorten opgeleverd.

Op 28 maart 2014 is de projectlocatie onderzocht op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. De nadruk lag op de soorten waarvoor op basis van art. 75 van de Flora- en faunawet een ontheffing nodig is en soorten waarvan de vaste rust- of verblijfplaats jaarrond beschermd is (Ministerie van LNV, 2009b). Het betreffen zgn. Tabel 2 en 3-soorten die vallen onder de zwaarste beschermingsregimes (Ministerie van LNV, 2005). Wanneer werkzaamheden deze soorten (mogelijk) treffen dan is een ontheffing verplicht. Voor soorten opgenomen in Tabel 1 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling wanneer men de Zorgplicht in acht neemt. De Zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) is een algemeen geldende fatsoenseis ten aanzien van de omgang met flora en fauna. Aanvullend op het veldbezoek zijn openbare bronnen geraadpleegd op het voorkomen van beschermde flora en fauna in het projectgebied en de directe omgeving.

De weersomstandigheden waren voldoende gunstig om gedegen onderzoek te doen (bewolgingsgraad 1/8, temp. 16°C graden, 1-2Bft oostenwind). De (potentiële) functionaliteit van de projectlocatie is voor alle beschermde soortgroepen tijdens het veldbezoek beoordeeld.

Het onderzoeksgebied is iets ruimer opgezet dan de projectlocatie, zodat 'randeffecten' ook onderzocht kunnen worden.

Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

Dit onderzoek richt zich op de beschermde soorten uit de Flora- en faunawet. In beginsel zijn alle in Nederland in het wild levende dieren en planten beschermd. Voor bepaalde soorten geldt een vrijstellingsregeling. Het uitgangspunt hierbij is dat de werkzaamheden geen afbreuk mogen doen aan de duurzame instandhouding van planten- of dierenpopulaties. Een aantal soorten flora en fauna kent een zwaarder beschermingsregime (Ministerie van LNV, 2005). Deze soorten zijn opgenomen in drie tabellen. Voor de soorten die in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn worden genoemd en voor de per Algemene Maatregel van Bestuur (Vrijstellingenbesluit) aangewezen zeldzame en bedreigde soorten gelden de meest strikte eisen. Het is mogelijk om voor deze soorten een ontheffing aan te vragen. Dit hangt af van de zeldzaamheid van de soort en de impact van de werkzaamheden. Bij de vogels wordt onderscheid gemaakt tussen activiteiten binnen en buiten de broedtijd. Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten worden gelijkwaardig beschermd. Voor verstoring tijdens het broedseizoen worden geen ontheffingen verleend. Buiten het broedseizoen zullen de activiteiten minder problemen geven. Een uitzondering hierop vormt een selectie aan vogelsoorten die jaarronde bescherming genieten (Ministerie van LNV, 2009). De vaste rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van deze soorten mogen ook buiten het broedseizoen niet gestoord worden.

Naast de bescherming van soorten erkent de Flora- en faunawet ook de bescherming van individuele dieren en planten. Hiertoe geldt de Algemene Zorgplicht (art. 2). Dit is een algemene fatsoeneis om onnodige schade aan plant en dier te voorkomen.

De bescherming van planten en dieren is gebaseerd op het 'Nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen, dat in principe werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geen negatief effect mogen hebben op beschermde flora en fauna, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen. Wanneer de activiteiten geen negatief effect hebben op de flora en fauna dan is geen ontheffing nodig. In veel gevallen is dat echter moeilijk vooraf te bepalen. Daarom is het raadzaam om van tevoren het voorkomen van beschermde soorten in kaart te laten brengen. Hiermee wordt niet alleen het voorkomen van een soort binnen het projectgebied bepaald, maar ook de mate van aanwezigheid en daarmee het effect van de activiteiten op de soort.

De aanvragen voor een ontheffing op de Flora- en faunawet worden ingediend en beoordeeld door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken (Ministerie van EZ).

Resultaten

Het onderzoeksgebied is beschreven aan de hand van de landschappelijke en ecologische kenmerken. Vervolgens zijn de aangetroffen en, indien van toepassing, de te verwachten soorten beschreven.

Beschrijving onderzoeksgebied

De projectlocatie ligt op de hoek van de Vlasstraat en de Dominee Sleeswijk Visserstraat in Rijsoord. In de huidige situatie is het onderzoeksgebied ingericht als speelplaats met grasveld (Figuur 2). Het noordelijke deel bestaat uit een grasveld met een heuvel (Figuur 3). De speeltoestellen staan alleen in de zuidelijke helft van het onderzoeksgebied opgesteld. Het terrein is aan drie zijden omzoomd met een struikhaag. Aan de zuidkant is een plantsoen met bosschages.

Figuur 2. Overzicht van het projectgebied vanuit zuidoostelijke richting.

Figuur 3. Overzicht van het projectgebied vanuit noordwestelijke richting.

Aangetroffen (beschermde) soorten

Vaatplanten

De speeltuin met het grasveld en omringende struiken worden intensief onderhouden. De meeste aangetroffen soorten zijn dan ook gecultiveerd en aangeplant. Onder de haag zijn enkele planten spontaan tot ontwikkeling gekomen, zoals Kleefkruid *Galium aparine*, Herderstasje *Capsella bursa-pastoris*, Paarse Dovenetel *Lamium purpureum* en brandnetel *Urtica spec.* Tussen het gras zijn vroeg in het jaar bloeiende soorten, zoals Gewoon Speenkruid *Ranunculus ficaria*, Paardenbloem *Taraxacum officinale*, Madeliefje *Bellis perennis* en Draadereprijs *Veronica filiformis*, gevonden. Al de genoemde soorten zijn algemeen voorkomend in Nederland en niet specifiek beschermd. Er groeiden ook enkele planten die in het verleden waarschijnlijk aangeplant zijn en zich nu verwilderd handhaven. Het gaat hierbij om enkele pollen Sneeuwkllokjes *Galanthus nivalis*, Bonte Gele Dovenetel *Lamiastrum galeobdron subsp. argentatum*, Gevlekt Longkruid *Pulmonaria officinalis* en een enkele Mahoniestruik *Berberis aquifolium* in de oostelijke haag.

Verspreid over het terrein staan drie Robinia's *Robinia pseudoacacia*. In de plantsoenen aan de oost- en zuidzijde van het onderzoeksgebied staan ook nog vier Sierperen *Pyrus calleryana* en een Wilde Lijsterbes *Sorbus aucuparia*. De bomen vertoonden geen opvallende spleten of gaten. Ten tijde van het veldbezoek was in geen van de bomen een vogelnest te zien.

Hoewel diverse (beschermde) planten ten tijde van het veldbezoek nog niet bloeiden kan op basis van de aangetroffen soorten wel een beeld verkregen worden van de te verwachten soorten. Het intensieve beheer van het projectgebied maakt het niet erg waarschijnlijk dat zich beschermde soorten in het projectgebied bevinden.

Overige soortgroepen

De bomen binnen het onderzoeksgebied bieden de grootste potentie voor vogelnesten. Jaarrond beschermde soorten zijn niet te verwachten, maar algemene broedvogels zouden hier een nest in kunnen maken. Een voorbeeld van een dergelijke soort is de Putter *Carduelis carduelis*, die tijdens het veldbezoek in één van de Sierappelbomen aan de oostrand van het terrein zat te zingen. In de bomen werden geen gaten of spleten aangetroffen. Dit maakt de bomen ongeschikt voor vogels of vleermuizen. De struiken zijn in principe ook geschikt voor broedvogels. Alleen zijn deze hagen van alle kanten bereikbaar. Bij intensief gebruik van de speeltoestellen is er veel verstoring. De kans op broedende vogels in de struiken is dan ook klein.

Ook voor beschermde soorten van de overige soortgroepen wordt het projectgebied op basis van biotoop of verspreidingsgebied ongeschikt geacht.

Conclusie en aanbevelingen

Het projectgebied ligt op de hoek van de Vlasstraat en Dominee Sleswijk Visserstraat in Ridderkerk-Rijsoord. Op het zuidelijke deel van het terrein staan enkele speeltoestellen, terwijl de noordelijke helft hoofdzakelijk uit een grasveld bestaat. Op dit noordelijke deel zijn plannen voor een huisartsenpost.

Het gehele projectgebied wordt omsloten door struiken(hagen). Verspreid over het terrein bevinden zich enkele bomen. Wanneer deze gekapt worden dan dienen de struiken en bomen vooraf gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van vogelnesten. Alle broedende vogels en hun nesten zijn beschermd ex. art. 11 van de Flora- en faunawet. Het broedseizoen duurt globaal vanaf half maart tot en met half juli, maar is soortspecifiek. Verder moet bij de overweging tot het kappen van de bomen rekening gehouden worden met het Bomenbeleidsplan en de *Groene Kaart* van Ridderkerk. Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient men te allen tijde rekening te houden met de in de Flora- en faunawet opgenomen Algemene Zorgplicht (Art. 2). De Zorgplicht houdt in dat schadelijke effecten aan planten en dieren door menselijk handelen tot een minimum beperkt moeten worden. Deze wettelijke verplichting geldt voor alle flora en fauna in Nederland ongeacht de beschermde status.

De uitvoering van de werkzaamheden dient conform de *Gedragscode Flora- en faunawet voor de gemeente Ridderkerk* plaats te vinden (Boom, 2013).

Literatuur

Boom, H. 2013. *Gedragscode Flora- en faunawet voor de gemeente Ridderkerk*. Gemeente Ridderkerk, Ridderkerk.

Elzerman, S.D. 2013. *Natuurwaardenkaart 2014 voor Gedragscode Flora- en faunawet gemeente Ridderkerk*. Rapport 2012-03. Elzerman Ecologisch Advies, Ridderkerk.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2005. *Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet*. Staatscourant 2 februari 2005, nr. 23, p. 16.

Ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij. 2009b. *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*. 26 augustus 2009. Brief Dienst Regelingen, Den Haag.

Flora en fauna quickscan Vlasstraat te Ridderkerk

Status uitgave Definitief
Rapport nr. 2014-N02
Auteur Sander D. Elzerman
Datum uitgave 15 april 2014

Foto's Sander D. Elzerman
Kaartmateriaal GoogleEarth

Projectnr. 2014007
Opdrachtgever Gemeente Ridderkerk
Contactpersoon Dhr. M. Rienks

© Elzerman Ecologisch Advies
Koninginneweg 235
2982 AM Ridderkerk

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Elzerman Ecologisch Advies kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.